

COLLEGEADVIES

PROCESNUMMER	ZK24002409	AMBTENAAR	[REDACTED]
DOCUMENTNUMMER	24.0001568	DATUM	15 november 2024
PROGRAMMA	Dienstverlening & Bestuur	OPENBAAR	Nee
PORTEFEUILLEHOUDER	[REDACTED]		
BIJLAGE(N)	-		
ONDERWERP	CA Kaderstellend besluit kleinschalige asielopvang gemeente Koggenland		
REGIONALE AGENDA	Ja, Asiel		

VOORGESTELD BESLUIT

1. Het college stelt de navolgende kaders vast ten behoeve van de uitvoering van de Spreidingswet:
 - a. Het college onderzoekt de mogelijkheden voor de realisatie van een kleinschalige opvangvoorziening voor asielzoekers op één locatie in de gemeente Koggenland;
 - b. De omvang van de onder besluitpunt 1a bedoelde kleinschalige opvangvoorziening is minimaal de wettelijke opgave van de gemeente Koggenland ter zake de opvang van asielzoekers; en
 - c. Bij de onder besluitpunt 1a genoemde onderzoeksmogelijkheden hanteert het college de bijgevoegde shortlijst als uitgangspunt.
2. De raad van de gemeente Koggenland te verzoeken om:
 - a. de onder besluitpunt 1 gestelde kaders vast te stellen; en
 - b. aan het college van burgemeester en wethouders van Koggenland opdracht te geven om - op basis van de onder besluitpunt 1 genoemde kaders - de locatiemogelijkheden voor een kleinschalige opvangvoorziening in Koggenland nader te onderzoeken op geschiktheid, haalbaarheid en draagvlak.
3. Op dit collegeadvies, het raadsvoorstel en -besluit en bijbehorende bijlagen geheimhouding op te leggen in de zin van artikel 87 van de Gemeentewet, tot de datum dat het college een principebesluit voor een beoogde voorkeurslocatie heeft genomen.

INLEIDING

Sinds 1 februari 2024 is de Spreidingswet van kracht. Met de Spreidingswet worden alle gemeenten verplicht om opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. Het doel van de wet is om de opvang van asielzoekers beter en eerlijker over de gemeenten in Nederland te verdelen. Voor Koggenland gaat het om 149 opvangplekken voor asielzoekers, waaronder 13 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers).

Dit collegevoorstel is een vervolg op het raadsvoorstel 'RV Principebesluit voorkeurslocatie asielopvang gemeente Koggenland' van 21 oktober 2024, met welk voorstel - het voorlopig aanwijzen van locatie A7 als voorkeurslocatie - de meerderheid van de raad niet kon instemmen. In het onderhavige voorstel wordt uw college verzocht om in te stemmen met een kaderstellend besluit ter zake het (nader) onderzoeken van kleinschalige opvangmogelijkheden voor asielzoekers in Koggenland, en deze in een besloten raadsvergadering aan de raad voor te leggen. Ook wordt uw college op basis van het voorliggende besluit verzocht om de locaties uit bijgevoegde shortlijst nader te onderzoeken op geschiktheid, haalbaarheid en draagvlak. Tot slot wordt uw college verzocht om in dit stadium geheimhouding ter zake het collegeadvies, het raadsvoorstel en -besluit en de bijbehorende bijlagen op te leggen.

BEOOGD MAATSCHAPPELIJK RESULTAAT/EFFECT

Het doel van de Spreidingswet is om te zorgen voor voldoende duurzame opvangplekken voor asielzoekers en deze beter en eerlijker over de gemeenten in Nederland te verdelen.

WETTELIJK EN BELEIDSKADER

✓ *Spreidingswet (Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen)*

Voor Koggenland bestaat de wettelijke opgave van de Spreidingswet uit 149 opvangplekken voor asielzoekers, waaronder 13 AMV'ers.

✓ *Hoofddijnenakkoord PVV, VVD, NSC en BBB*

De regeringspartijen PVV, VVD, NSC en BBB hebben aangegeven dat zij de asielinstroom willen inperken en de Spreidingswet willen intrekken. Op dit moment is de Spreidingswet echter van kracht en hebben gemeenten zich te houden aan deze bestaande wet- en regelgeving en taakstellingen vanuit de Rijksoverheid. Zolang de problemen op het gebied van asielopvang voortduren, wordt hiervoor een beroep gedaan op gemeenten. Het advies is dan ook om in ieder geval door te gaan met de voorbereidingen van de realisatie van asielopvang. Vóór de start van de uitvoering kan uw college aan de hand van de actuele ontwikkelingen inschatten of de uitvoering van start kan of niet. Op het moment dat de Spreidingswet wordt ingetrokken, wordt met de raad van Koggenland besproken wat dit betekent en of de raad hierin andere keuzes moet of wil maken.

✓ *Raadsbesluiten van 8 april 2024 en 21 oktober 2024*

In genoemde besluiten heeft de raad van Koggenland onder meer besloten dat:

- De gemeente Koggenland het uitgangspunt hanteert dat zij minimaal aan de wettelijke opgave uit de Spreidingswet voldoet (unaniem besluit).
- De raad van Koggenland niet kan instemmen met de aanwijzing van locatie A7 als voorlopige voorkeurslocatie voor de opvang van asielzoekers in Koggenland (meerderheidsbesluit).

INHOUD/ONDERBOUWING/ARGUMENTEN

Ter toelichting op de genoemde besluitpunten is het navolgende van belang.

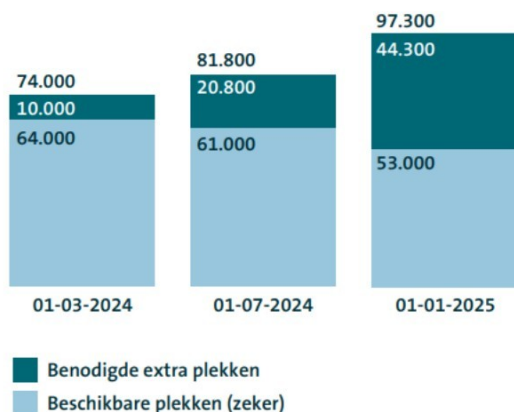
Landelijke opgave opvang asielzoekers

De afgelopen jaren is het systeem van asielopvang in Nederland verstopt geraakt. Het lukt niet om genoeg opvangplaatsen te realiseren voor asielzoekers die daar recht op hebben. Dit komt door verschillende factoren:

1. nieuwe asielaanvragen. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) heeft te maken met achterstanden voor het behandelen van asielaanvragen. Hierdoor duurt het langer voordat mensen te horen krijgen of zij moeten vertrekken of in Nederland mogen blijven (en of er gezinsleden mogen nareizen).
2. de stijging van het aantal statushouders in AZC's. Statushouders stromen niet snel genoeg uit naar een woning in de gemeente, waardoor zij in de AZC's blijven zitten.

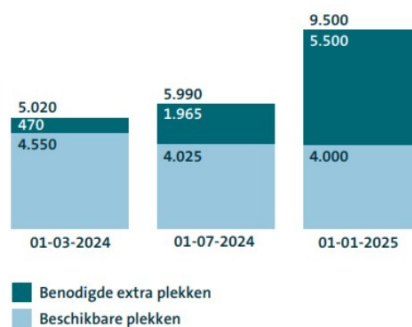
Hieronder is inzichtelijk gemaakt hoeveel extra opvangplekken tot en met 2025 nodig zijn:

Benodigde extra opvangplekken

Te verwerven nieuwe opvangplekken (afgerond op honderdtallen).

Te verwerven nieuwe opvangplekken amv

Benodigde extra opvangplekken amv (afgerond op tientallen).

Bron: Factsheet capaciteitsopgave COA 2024-I: vooruitblik op de bezetting en benodigde capaciteit voor de opvang en begeleiding van asielzoekers (april 2024).

Opgave Koggenland

Het Rijk heeft in een landelijke capaciteitsraming vastgesteld hoeveel opvangplekken de komende twee jaar nodig zijn. Dit aantal plekken is over de gemeenten verdeeld op basis van het inwoneraantal en de sociaaleconomische score van de gemeente. Op basis van de Spreidingswet is de gemeente Koggenland verplicht om uiterlijk per 1 juli 2025 asielopvang voor 149 asielzoekers te realiseren, waarvan 13 AMV'ers. In 2024 is de zoektocht naar mogelijke opvanglocaties gestart.

In dit advies wordt uw college gevraagd om een kaderstellend besluit te nemen ter zake het navolgende:

- Het college onderzoekt de mogelijkheden voor de realisatie van een kleinschalige opvangvoorziening voor asielzoekers op één locatie in de gemeente Koggenland;
- De omvang van de onder besluitpunt 1a bedoelde kleinschalige opvangvoorziening is minimaal de wettelijke opgave van de gemeente Koggenland ter zake de opvang van asielzoekers; en
- Bij de onder besluitpunt 1a genoemde onderzoeksmogelijkheden hanteert het college de bijgevoegde shortlijst als uitgangspunt.

Tijdens de raadsvergadering van 21 oktober 2024 heeft de meerderheid van de raad van Koggenland zich uitgesproken tegen de door het college aangewezen voorlopige voorkeurslocatie (locatie A7) voor het - samen met de gemeente Hoorn - realiseren van een opvangvoorziening voor asielzoekers in Koggenland. Hierbij heeft de meerderheid van de raad kenbaar gemaakt meer te voelen voor een kleinschalige opvangvoorziening in Koggenland, ter realisatie van de eigen wettelijke opgave. Om aan dit verzoek van de raad tegemoet te komen, wordt uw college verzocht een nieuw, kaderstellend asielbesluit te nemen en dit aan de raad voor te leggen, uitgaande van:

✓ *Eén locatie in Koggenland*

Het COA heeft in haar brief van 7 oktober 2024 (**Bijlage 1**) toegelicht waarom de realisatie van meerdere kleinere opvanglocaties (2 x 75 of 3 x 50) in Koggenland lastig tot niet realiseerbaar is. Het advies is om die reden om te onderzoeken op welke enkele locatie in Koggenland een kleinschalige opvangvoorziening gerealiseerd kan worden.

✓ *Een locatieomvang ter voldoening aan minimaal de wettelijke opgave voor asielzoekers*

✓ *Aan de hand van bijgevoegde shortlijst (Bijlage 2)*

In een eerder stadium is met de raad de ambtelijke locatieverkenning gedeeld. Uit deze verkenning zijn een gros- en shortlijst voortgekomen. Het advies is om twee locaties van de shortlijst, locatie Avenhorn (CNO) en locatie Obdam (Braken), nader te onderzoeken van mogelijkheden voor een de kleinschalige opvangvoorziening in Koggenland. Voor wat betreft het proces wordt verwezen naar onderstaande tekst onder 'Proces zoektocht opvanglocaties'.

AMV'ers

De wettelijke opgave voor AMV'ers (13) maakt onderdeel uit van de totale Koggenlandse opgave van 149. Voor de AMV'ers dient een separate voorziening gerealiseerd te worden. Het COA heeft laten weten dat zij vanaf 50 AMV'ers de volledige opvang en begeleiding van deze minderjarige asielzoekers organiseren en betalen. Voor de AMV'ers dient Koggenland aldus ofwel een eigen voorziening te realiseren (voor 50 AMV'ers), ofwel in samenwerking met andere gemeenten tot een voorziening voor AMV'ers te komen. Uw college wordt verzocht hierover op een nader moment een besluit te nemen, waarbij het ambtelijke advies is om in deze tot een regionale samenwerking te komen.

Proces zoektocht opvanglocaties

De komende periode ziet het proces om te komen tot een voorlopige voorkeurslocatie voor de opvang van asielzoekers in Koggenland er concreet als volgt uit:

1. Besloten raadsvergadering voor kaderstellend besluit + nader onderzoek en principebesluit college: begin december 2024.
2. Inloophmoment voor inwoners en ondernemers om wensen en bedenkingen ten aanzien van een beoogde voorkeurslocatie te uiten: tussen moment 1 en 3 (december 2024-januari 2025).
3. Openbare raadsvergadering wensen en bedenkingen voorlopige voorkeurslocatie: begin januari 2025.

RISICOFACTOREN/KANTTEKENINGEN

Zie hierboven.

ALTERNATIEVEN

Zie hierboven. Een alternatieve mogelijkheid is dat één of meerdere andere locaties uit de groslijst worden aangewezen voor nader onderzoek door het college. Het advies is echter om, mede gezien de eerder uitgevoerde en zorgvuldig afgewogen ambtelijke locatieverkenning, uit te gaan van de genoemde twee locaties uit de shortlijst.

AFWEGING VAN BELANGEN

Zie hierboven.

INTEGRALE VOORBEREIDING

REGIONAAL (INDIEN VAN TOEPASSING)

In regionaal verband wordt op bestuurlijk en ambtelijk niveau overleg gevoerd over de Spreidingswet en de beoogde asiellocaties in Westfriesland.

MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK

Koggenland heeft als gemeente de wettelijke taak om opvangplekken voor asielzoekers mogelijk te maken. Op basis hiervan is objectief in beeld gebracht welke locaties mogelijk geschikt zijn. In een eerder stadium zijn de eigenaren van de percelen die genoemd zijn in de eerste versie van de shortlijst op de hoogte gesteld hiervan. Voor dit voorstel is het maatschappelijk draagvlak verder nog niet getoetst en heeft er ook nog geen participatie met de omgeving plaatsgevonden. Dit

maakt uiteraard wel een cruciaal onderdeel uit van de vervolgproces in deze. Zie hierboven onder 'Proces zoektocht opvanglocaties'.

BURGERPARTICIPATIE

Zie hierboven.

FINANCIËLE ASPECTEN/MIDDELEN EN DEKKING

WAT KOST DIT VOORSTEL?

Dit voorstel heeft in deze fase nog geen directe financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat, behoudens ambtelijke inzet voor dit project dat thans wordt gedekt uit bestaande budgetten. Op het moment dat het asioldossier wel gevolgen zal gaan hebben voor het begrotingsresultaat, ontvangt de raad een separaat voorstel hiervoor.

De kosten voor planvorming, realisatie en beheer zijn voor het COA. Gemeenten met een asielopvang hebben recht op verschillende financiële vergoedingen. De uitkering van die vergoedingen loopt via het COA. Dit gaat dan om vergoedingen voor capaciteitsplaatsen, wooneenheden, (vrijwilligers)werkgroepen, voorlichtingskosten en huisvestingsbudget basisonderwijs. Daarnaast kunnen gemeenten via de Spreidingswet een bonus ontvangen tussen de € 1.000,- en € 4.000,- per plek, als zij:

1. bovenop de taakstelling meer opvangplekken beschikbaar stellen;
2. bijzondere opvangplekken beschikbaar stellen (bijvoorbeeld voor AMV'ers);
3. voor elke plek die zij beschikbaar stellen boven de drempelwaarde van 75% van de provinciale opvangopgave.

Of en zo ja, in welke omvang, Koggenland op genoemde vergoeding(en) aanspraak kan maken, is in dit stadium nog niet bekend.

HOE WORDEN DE KOSTEN GEDEKT?

Zie hierboven.

INFORMATIEBEVEILIGING EN PRIVACY

N.v.t.

REALISATIE/UITVOERING/VERDERE PROCEDURE/EVALUATIE EN PLANNING

VERDERE BESLUITVORMING

Na besluitvorming door uw college zal de raad verzocht worden zich uit te laten over dit kaderstellende besluit.

Voor 1 november 2024 heeft de commissaris van de Koning van de provincie Noord-Holland een provinciaal plan aangeleverd voor de asielopvang in Noord-Holland bij de minister voor Asiel en Migratie. Eind 2024 volgt er een aanwijzingsbesluit. Uiterlijk 30 juni 2025 moeten de opvanglocaties in Nederland op basis van de Spreidingswet gerealiseerd en operationeel zijn.

COMMUNICATIE

Op de website van Koggenland is een speciale webpagina ingericht over asielopvang, met alle informatie en veel gestelde vragen en antwoorden. Ook is er een apart mailadres (asielopvang@koggenland.nl) beschikbaar voor vragen. Onze inwoners en ondernemers houden wij via de gebruikelijke communicatiekanalen (website en Koggenlandnieuws) op de hoogte van het verloop van het proces en de uitkomsten.

Na de aanwijzing van een voorlopige voorkeurslocatie vinden één (of meerdere) informatiebijeenkomst(en) voor inwoners en ondernemers plaats. Dit alles in nauwe samenwerking met het COA. Om de relatie te bevorderen met de bewoners van de opvanglocatie, de omwonenden en omliggende bedrijven is daarnaast het advies om een klankbordgroep op te richten. In deze groep kan worden gesproken over de realisatie, integratie, participatie, maar bijvoorbeeld ook het voorkomen en bestrijden van overlast in de omgeving van de opvanglocatie.

DATUM COLLEGEVERGADERING

19 november 2024

AANVULLENDE FOTO'S/TEKENINGEN

-

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen